

Børne- politisk

kommentar

Nu er timen til ende,
og fra skole vi gå,
hvad vi lærte herhenne,
skal vi nok huske på.

Når jeg skal over vejen,
går jeg fint, jeg er stor,
og jeg venter med legen,
jeg går straks hjem til mor.

Sangen er forældet

Da jeg startede i folkeskolen lige før jord-skredsvalget i 1973, sang vi en sang, når undervisningen sluttede. Sangen havde allerede dengang mange år på bagen og blev i hvert fald sunget allerede i starten af 1950'erne. Sangen var i 1973 hurtigt på vej til at være forældet. Især den sidste sætning, om at gå hjem til mor, kunne færre og færre børn synges med på. Kvinderne var i fuld fart ud på arbejdsmarkedet, og hvor godt 30 pct. af arbejdsstyrken i 1960 var kvinder, var tallet i 1973 steget til 41 pct. og i 1982 til 45 pct. Samtidig gik mange fra deltid, som i 1970'erne var det normale for 40-50 pct. af kvinderne, til fuldtid, som i dag er hverdagen for omkring 85 pct.

Kvindernes indmarch på arbejdsmarkedet betød, at der var færre mødre at komme hjem til, men det gik langsomt med tilbud til børnene efter skole. Op gennem 1960'erne var der kun omkring 10.000 fritidshjemspladser, i 1973 var man nået op på 22.000, et tal som var fordoblet ti år senere. Først fra slutningen af 1980'erne skete der igen noget, da skolefritidsordningerne brød igennem og førte antallet af pladser i fritidshjem/fritidsordning fra 60.000 i 1988 over 100.000 i 1993 til cirka 235.000 pladser i dag.

Den gamle sang er, på det med at gå hjem til mor, langt fra virkeligheden – og vil i fremtiden komme til at bevæge sig endnu længere væk. Kommunalreformen forven-

tes af mange at medføre lukninger af flere hundrede skoler på landsplan, hvilket vil umuliggøre det med at gå hjem for selv store børn – der bliver simpelthen for langt.

Ud over ønsket om økonomiske besparelser er formålet med skolelukninger angiveligt også at sikre bedre faglighed. Skolerne måles og vejes i stigende omfang, og de danske resultater i bl.a. PISA-undersøgelserne tyder jo på, at det på nogle punkter halter lidt med sangens ord om "Hvad vi lærte derhenne, skal vi nok huske på" – eller lærer de det måske bare ikke?

Undersøgelserne peger også på, at der kan være nogle små faglige fordele ved større skoler. Statistiske analyser tyder dog ikke på overvældende forskelle – måske 0,1 karakter – lige som de økonomiske fordele i øvrigt også er marginale. Men pyt, i de store reformers tidsalder, i heldagsskolens tidsalder, i måle- og veje-testenes tidsalder, har ingen tid til at stille spørgsmålet: opvejer de økonomiske og faglige gevinster ved større skoler de tab, som færre skoler giver på nærheden, sammenhængen mellem skolelivet og fritids-, venne- og familielivet? ... for slet ikke at nævne tabene for lokalsamfundene omkring de lukkede skoler.

Nå pyt, det går jo nok, men det mindste vi kunne gøre, var dog at omskrive børnenes gå-hjem sang til noget tidssvarende – her et forslag: ■

Nu er timen til ende,
til SFO'en vi gå,
hvad vi lærte derhenne,
skal vi snart testes på.

Når jeg slutter med legen
går jeg fint, jeg er stor,
går op i bussen ved vejen,
eller kører straks med mor.